

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Specialpedagogik och förskolebarn I
Special Education and Pre School I

7.5 Höskolepoäng
7.5 ECTS credits

Kurskod:	UQ143F
Gäller från:	HT 2010
Fastställd:	2010-05-26
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ges som fristående kurs på avancerad nivå, huvudområde är specialpedagogik. Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av institutionsstyrelsen 2010-05-26.

Beslut om upphävande är fattat av institutionsstyrelsen vid specialpedagogiska institutionen den 2020-12-08.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Examen på grundnivå som omfattar minst 180 höskolepoäng eller annan motsvarande examen eller utbildning som bedöms som relevant. Språkkrav: Svenska B och Engelska A.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Höskolepoäng
MOM1	Specialpedagogik och förskolebarn 1	7.5

Kursens innehåll

De studerandes erfarenheter av barn i behov av särskilt stöd och specialpedagogik problematiseras i relation till praktiska forskning. Kursen belyser frågor om förskolebarns vardag och lärande i pedagogiska verksamheter. Utifrån ett relationellt perspektiv behandlas möjligheter och svårigheter (t ex i lek, kommunikation och skapande uttrycksformer) som berör förskolebarn i den s.k. "gråzonen" samt barn med funktionsnedsättning. Utifrån teoretiska och praktiska utgångspunkter analyseras olika villkor för förskolebarns delaktighet och lärande ur ett barnperspektiv och barns perspektiv. I anslutning till detta behandlas inkludering och utslagningsmekanismer på olika nivåer (individ, grupp, organisation och samhälle).

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen förväntas studenten kunna:

- Beskriva och problematisera gemensamma erfarenheter av specialpedagogisk problematik,
- Utifrån ett relationellt perspektiv beskriva möjligheter och hinder för utveckling och lärande när det gäller barn i den s.k. gråzonen och barn med funktionsnedsättning.
- Analysera villkor för delaktighet och lärande med hjälp av fältstudier och specialpedagogiska perspektiv samt styrdokument.
- Beskriva utslagningsmekanismer och inkludering på olika nivåer (individ, grupp, organisation och samhälle).

Undervisning

Undervisningen sker i form av ett deltagarorienterat arbetssätt med stöd av seminarier, föreläsningar, individuellt arbete och arbete i grupp, fältstudier samt kommunikation med webbaserat verktyg. I kursen ingår att studenterna läser, diskuterar och i skrift formulerar reflektioner och sammanfattningar av kurslitteratur, seminarier och fältstudier samt egna och gemensamma erfarenheter under kursen. Studenterna ger också respons på varandras texter.

Kunskapskontroll och examination

Kunskapskontroll sker enskilt och i grupp. Fältstudier redovisas dels som gruppuppgifter, dels ingår de i en individuell skriftlig examinationsuppgift. Examinationsuppgiften är individuell och innebär att studenterna skriftligen ska analysera och kritiskt granska litteratur/föreläsningar och fältuppgifter.

Betygsättning på delkurser och kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt
Fx = Otillräckligt
F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E. Vidare krävs att kursens övriga obligatoriska uppgifter, dvs. fältuppgifter, sammanfattningar och egna reflektioner är genomförda och godkända. Dessa moment betygsätts med betygen godkänd eller underkänd.

Studerande som fått betyget F eller Fx på prov har rätt att genomgå ytterligare minst fyra prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg. Studerande som fått betyget F eller Fx på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment i kursen.

Övergångsbestämmelser

Om kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att under en tvåårsperiod, vid ordinarie examinationstillfällen, examineras enligt denna kursplan.

Kurslitteratur

Broberg, Anders., Almqvist, Kjerstin & Tjus, Tomas (2003). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur. (367 s valda delar)

Börjesson, Mats & Palmblad, Eva (2003). *I problembarnens tid. Förnuftets moraliska ordning*. Stockholm: Carlssons bokförlag. (269 s.)

Doverborg, Elisabet & Pramling, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar*. Stockholm: Liber. (88 s.)

Fraser, Nancy (2003). *Den radikala fantasin: Mellan omfördelning och erkännande*. Göteborg: Daidalos AB. (Kap. 7; ca. 20 sidor av 248 s.)

Frykhammar, Elisabeth (2001). *Att lära tillsammans med varandra: Deltagarorienterad forskning i förskolan*. Uppsala: Pedagogiska institutionen. (172 s.)

Halldén, Gunilla (2003). Barns perspektiv som ideologiskt och/eller metodologiskt begrepp. *Pedagogisk forskning* (8), 12-23.

Jansson, Ulf (2004). *Delaktighet som social process □ om lekande och kamratkultur i förskola. I Gustavsson, Anders., Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur (33 s.)

Johansson, Eva. (2003). *Att närma sig barns perspektiv*. Pedagogisk Forskning i Sverige, 1-2, 42-57.

Markström, Ann-Marie & Halldén, Gunilla (2009). *Childrens Strategies for Agency in Preschool*. *Children society*, 2009, (23), 2

Helldin, Rolf (2007). Klass, kultur och inkludering: En pedagogisk brännpunkt för framtidens specialpedagogiska forskning. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 2, 119 - 134.

Nilholm, Claes (2007). *Perspektiv på specialpedagogik*. Lund: Studentlitteratur. (130 s).

Pramling Samuelsson, Ingrid (2008). *Konsten att lära barn estetik. En utvecklingspedagogisk studie av barns kunnande inom musik, poesi och dans*. Stockholm: Nordstedts akademiska förlag. (160 s).

Siljehag, Eva (under publicering, klar hösten 2010). Historien om barn i behov av särskilt stöd. I Helldin, Rolf & Sahlin, Birgitta (red.) *Specialpedagogik och etik – en fråga om perspektiv* Lund: Studentlitteratur (e-artikel) (ca 20 sidor)

Sjöberg, K. (red.) (1999). *Mer än kalla fakta. Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. (205 s). (valda delar ca 30 sidor)

Taggart, B., Sammons, P., Smees, R., Melhuish, E., Siraj-Blatchford, I., Elliot, K. & Lunt, I. (2006). Early identification of special educational needs and definition of "at risk": the Early Years Transition and Special Educational Needs (EYTSN) project. *British Journal of Special Education*, 33 40-45.

Ytterhus, B. (2003). *Barns sociala samvaro - inklusion och exklusion i förskolan*. Lund: Studentlitteratur. (227 s).

Arbetsmaterial

Läroplan för förskolan, Lpfö 98. Stockholm: Utbildningsdepartementet. (18 s).

Regeringskansliet. (2006). *Mänskliga rättigheter. Konventionen om barns rättigheter*. Stockholm: UD-PIKINFO.

Svenska Uneskorådet 2 (2006). *Salamancadeklarationen och Salamanca + 10*. Svenska Uneskorådets skriftserie. (62 s). (pdf-fil)